

Monumentnummer*: 526883

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 18 oktober 2004
Kadaster deel/nr 82682/30

*Woonplaats** Klein Zundert
*Gemeente** Zundert
*Provincie** Noord-Brabant

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Zundert	U			1208
Zundert	U			1209
Zundert	U			1207
Zundert	P			911
Zundert	P			939
Zundert	U			149
Zundert	U			114
Zundert	U			123
Zundert	U			1206
Zundert	U			120
Zundert	U			122
Zundert	U			142
Zundert	P			938
Zundert	U			165
Zundert	U			147
Zundert	U			150
Zundert	U			162
Zundert	U			121
Zundert	U			116
Zundert	U			117

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Zundert	U			111
Zundert	U			1205
Zundert	U			145
Zundert	U			161
Zundert	U			160
Zundert	U			164

*Omschrijving***

Omschrijving onderdeel 2:

HISTORISCHE TUIN- EN PARKAANLEG HUIS DE MOEREN. Deels in structuur en deels in detail bewaard gebleven historische tuin- park- en landgoedaanleg in formele stijl en landschappelijke stijl uit de 18de en de 19de eeuw, bestaande uit een formeel patroon van lanen, zichtlaan loodrecht op het huis, dwarslanen en een invulling van carré-vormige weilanden en een nutstuin en een patroon van twee parkgedeelten in landschapsstijl uit het begin van de 19de eeuw. In de 18de eeuw werd de buitenplaats gesplitst in De Moeren en Vredenoord. Het huis van de laatstgenoemde buitenplaats werd in 1962 afgebroken, waarbij het grootste deel van het terrein, waaronder een parkaanleg in landschapsstijl, weer in één hand kwam en wederom deel van De Moeren ging uitmaken. Alhoewel beide parken in landschapsstijl afzonderlijk van elkaar tot stand zijn gekomen gebeurde dit wel binnen de bedding van het karakteristieke formele lanen- en kavelpatroon van het landgoed, dat zeer herkenbaar ten aanzien van het omringende agrarische land afsteekt. Dit is dan ook de reden dat de kern van het landgoed, voorzover het beide parken in landschapsstijl verbind, en enkele carré-vormige weilanden aan de zuidoostzijde, die tezamen de karakteristieke entourage en bedding van beide sierparken vormen, deel uitmaken van de beschermde historische parkaanleg. Beide parken in landschapsstijl kwamen tot stand in het begin van de 19de eeuw. De aanleg van de voormalige buitenplaats Huis Vredenoord (het park zelf werd Lente-oord genoemd) bestaat uit een op een rechte kavel met houtwallen (ZO- en NO-zijde) en laan (eiken, begin 19de eeuw) begrensde aanleg van slingerpaden met park- en heesterbos met een markante uitzichtsheuvel in het hart aan de NW-zijde. Met uitzondering van de gebouwde opstallen maakt de door slingerpaden doorsneden open ruimte aan de NW-zijde van laatstgenoemde heuvel deel uit van de beschermde historische aanleg. Het park in landschapsstijl van Huis de Moeren kwam omstreeks 1817-1819 tot stand, toen het hoofdgebouw van de buitenplaats Huis de Moeren door de eigenaar G.G. van de Hoeven werd gebouwd. In juli 1818 wordt een aanzienlijk bedrag betaald aan Jacobus de Bruijn, tuinier, die kennelijk een groot aandeel had in de aanleg van dit kleinschalige park in landschapsstijl en die wellicht de ontwerper van dit park is. De aanleg bestaat uit een groene open ruimte achter het huis met gazon, dat door een sierlijk diep uitgesneden patroon in lobvormige velden is ingedeeld. Tot recent waren de paden met verticaal geplaatste baksteen randen naar deze velden afgezet (in 2001 niet meer aanwezig) wat het park een sculpturale kwaliteit meegaf. Heestergroepen en solitaire bomen (eik en beuk) sluiten het park naar buiten toe enigszins af. Aan ZW-zijde wordt dit parkgedeelte door een laan (eiken in driehoeksverband, ca 1800) afgesloten. Aan de NW-zijde van dit parkgedeelte de nutstuin, die aan de NW-zijde door een karakteristieke houten schutting wordt afgesloten. Langs de openbare weg werd in deze tijd langs de gehele NO-rand een smalle heuvelpartij opgeworpen waar overheen een diep uitgesneden patroon van slingerpaden voert, die eindigt bij een cirkelvormige beukenpartij (oorspronkelijk berceau) aan de NW-hoek van de buitenplaats. Deze gaaf bewaarde slingeraanleg, die een belangrijk Nederlands voorbeeld van een vroege landschappelijke aanleg met slingerpaden vormt, werd met parkbomen (eik, beuk) en heesters beplant. De met eiken beplante (driehoeksverband, ca.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

1800) rechte openbare weg aan deze zijde, die pal langs de voorzijde van het huis voert, vormt de formele dwarsas ten aanzien van de loodrecht op de voorgevel gesitueerde lange hoofd- en zichtas; laatstgenoemde as is aan weerszijden omgreppeld en met dubbele beuk beplant. De as eindigt op een uitzichtheuvel, waar vanouds een koepel staat (huidige koepel is recentelijk geplaatst en voor de bescherming van ondergeschikt belang). Tussen deze zichtlaan en het huis bevindt zich een ovale open ruimte, naar buiten afgesloten door parkbomen en heesters, die ten behoeve van het croquet-spel werd aangelegd. Dit croquet-veld verleent het gezicht vanuit het huis door de as en vice versa tevens een belangrijke perspectief-waarde. Aan de ZO-zijde wordt het park aan de achterzijde van het huis afgesloten door de met eiken (driehoeksverband, ca. 1800 of ouder) beplante rechte Moersebaan, die de centrale laan van het landgoed vormt. Deze laan verbindt beide parken in landschapsstijl aan deze zijde en verleent toegang tot het rechte perceel weiland aan de andere zijde, dat geheel is omgreppeld en omringd wordt door twee maal haaks omgaande rechte eiken laan (driehoeksverband, 1800 of ouder), die van de weilanden door een omgreppelde houtwal wordt afgescheiden. De weilanden zijn door een brede eveneens omgreppelde houtwal in twee carré's verdeeld. Deze aanleg van het landgoedgedeelte van De Moeren is een karakteristiek voorbeeld van historische landgoederenarchitectuur, waar de infrastructuur van waterwegen en lanen en de deels open en gesloten ruimten voor begrazing en hakhoutcultuur in een sobere en doelmatige architectonische vorm zijn gegoten, die tevens een schoonheidswaarde heeft. De kleinschalige rechthoekige open ruimten tussen de twee parken in landschapsstijl zijn in dezelfde trant aangelegd, rechthoekig, omgreppeld, en deels door omgreppelde houtwallen van elkaar afgescheiden en omsloten. Aan de NW-zijde vormt een recht pad over een omgreppelde houtwal, die blijkens de Topografische en Militaire kaart uit 1894 hier vanouds aanwezig is, de verbinding tussen de twee parken in landschapsstijl.

Waardering

De historische tuin- en parkaanleg van De Moeren is in cultuurhistorisch opzicht van algemeen belang

- vanwege de gaafheid
- vanwege de ouderdom
- als gaaf bewaard voorbeeld van een vroeg landschappelijke aanleg in Nederland
- vanwege de eenheid in aanleg tussen buitenplaats en landgoed
- vanwege de schoonheid.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie

Historische aanleg